

Ния Радева¹

(ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, България)

СЛУЧАЙ НА РЕДУПЛИКАЦИЯ В СЪВРЕМЕННАТА
РЕЧЕВА ПРАКТИКА. СЕМАНТИКА, ФОРМА, ПРОИЗХОД

Niya Radeva

A CASE OF REDUPLICATION IN MODERN
SPEECH PRACTICE. SEMANTICS, FORM, ORIGIN

Резюме: Статията анализира редупликацията от типа лаптопи-мартопи, срещана в съвременната българска речева практика. Разделя неологизмите в четири семантични групи, коментира модела и употребата им. Прави най-обща съпоставка с такива примери в руски, турски, афгански.

Abstract: The article analyses the reduplication from the type of laptops-martops that we can come across in the modern speech practice. It divides the neologisms in four semantic groups, comments on the model and their use. It also makes a general comparison with such examples in Russian, Turkish and Afghanistan languages.

Ключови думи: български език, речева практика, редупликация, неологизми

Key words: Bulgarian language, speech practice, reduplication, neologisms

Предмет на проучване е редупликацията, при която има повторение на думата с нов начален звук – най-често *м-*. Изследователите наричат явлението в българския език повторително-отзвучителни/отзвучни думи (Виденов 1993: 35–37) или го представят по-общо като вид редупликация – един от начините за образуване на оказионализми в медиите и рекламата (Бонджолова 2007: 112–114). Настоящата разработка се опитва да проследи семантиката на тези двойни образувания, както и вариантите им. Доколкото позволяват данните, се правят връзки с други езици.

¹ niyaivanova@abv.bg

Част от явлението вероятно са междуметия и наречия от типа на *хър-мър, хък-мък, хъката-мъката, тън-мън, шушу-мушу, тинтири-минтири, чат-пат, ала-бала, кандил-мандил* и др., които не намират място в това изследване. Тъй като фигурират в правописния речник или в речници на териториални говори, не могат да се определят като оказионализми.

Анализът се основава на 41 лично събрани примера (28 от днешната речева практика; 3 от съвременни медии и възрожденски вестник; 10 от класически литературни творби). Представени са в края с минимум необходим контекст в приложение.

Според семантиката си отзвучните думи се разделят на четири групи (такава е последователността им и в приложението). В първия случай (1) лексемите означават *‘това и няколко или повече подобни според комуникативната ситуация неща’* (*салами-малами* – салам и/ или други колбаси и хранителни продукти; *плакети-млакети* – плакети и/ или грамоти; *торти-морти* – торта, други сладки неща, скара, салата, питиета, мезета; *данъци-манъци* – данъци, такси, винетки; *компоти-момпоти* – компоти, сокове, сладка, туршии, лютеница, картофи, лук, вино; *кукли-мукли* – кукли, парцали, детски сервизи, кубчета, мозайки; *лаптопи-маптопи* – лаптопи, джиедеми, смартфони; *лаптопи-маптопи, колони-молони* – преносими компютри, колони, микрофони и други средства, чрез които се озвучава помещение; *паяци-маяци* – паяци, комари и други насекоми; *джакузита-макузита* – джакузи и други подобни удоволствия; *Скопуси-мопуси* – Скопус и още няколко програми за измерване на рейтинга; *Ютюб-мютюб* – Youtube и подобни сайтове; *Таро-маро* – карти за гледане Таро, обикновени карти, карти на Мадам ле Норманд; *Сандански-мандански* – Сандански, Пазарджик, Габрово, Търговище (градове с организирани самодейни фестивали през септември-ноември, където се е коментирало евентуално да се ходи).

Във втория случай (2) значението на лексемата е *‘само едно нещо, но в цялото му разнообразие, в пределната му степен, до неговата изчерпаност’* (*чанти-манти* – големи и малки найлонови торбички с дръжки, други малки и големи найлонови кесии; *футболисти-мутболисти* – футболисти, различни по народност, от различни отбори; *оценки-моценки* – всички оценки: текущи, от се-

местриални изпити, от държавни изпити, на всички водени специалности; *грешки-мешки* – грешни ходове и пропуски в играта на табла; *мацки-пацки* – много и различни привлекателни жени; *Коладеле-моладеле* – песните от Коледния цикъл).

Примерите с *котки-мотки* и *хормони-мормони* не се причисляват към една от посочените две семантични групи поради недостатъчен контекст. Споделеното може да означава, че говорещият е отговарял за котката и например рибките, цветята. Тогава *котки-мотки* спада към първата група. В същото време изказването може да означава, че адресантът е натоварен изцяло, но само с отглеждането на котката, и примерът следва да се отнесе към втората семантична подгрупа. Не става ясно и дали при *хормони-мормони* се имат предвид различни, но само хормони, или става въпрос за хормонални и други физиологични изменения в организма.

Третият случай (3) като че ли не разширява семантиката на лексемата, а добавя конотация, изразяваща негативно отношение от страна на говорещия към събеседника или към трето лице. В примерите се визира един, точно определен човек (*таме-наме, тейко-мейко, Стефки-мефки, тя-мя, аз-маз*). Ако трябва да се посочи значение, еквивалент на редупликацията биха били изразите ‘*нищо подобно; тая няма да я бъде; номерът няма да мине; не на мене тия*’.

Четвъртата семантична група (4) включва засега само един пример *голи-моли*. Той също е по-особен от примерите в първите две групи. При него лексикалното значение се измества по логиката на имплицитна връзка, за разлика от (1) и (2), където то се конкретизира или разширява. *Голи-моли* (жени) в контекста означава ‘*всякакви жени, с различни фигури, на различни възрасти, които, понеже са по бански, правят избора на мъжа по-лесен*’.

Формата на представените 41 отзвучни думи е обусловена от семантиката им – както по отношение на предпочитаните части на речта, така и по отношение на граматическата категория число. Неслучайно изследваният вид редупликация е характерен за съществителните имена. При тях най-лесно може да се изрази чрез установения модел група различни предмети/понятия, свързани допълнително помежду си в даден контекст, или един предмет/понятие, представен в разнообразието и изчерпаността му – групи (1) и (2).

На тези две значения се дължи и изборът на формата за множествено число на съответните съществителни. В повечето примери тя е предопределена от самия контекст, т.е. и да няма редупликация, съществителното ще е пак в множествено число или ще е събирателно (*компоти-момпоти* = компоти, сладка, картофи и др.). В същата посока трябва да се оцени и фактът, че в контекста отгласните думи често са в позиция на еднородност с други думи, незасегнати от редупликация (малакофи, костюми, *джекета-мекета*, *полки-молки*, *кокове-мокове*; *плакети-млакети*, часовници, вратовръзка, дребни подаръци; *шокове-мокове*, тайни руски троянски коне и еврогейска пропаганда; *джакузита-макузита*, ягоди със сметана, шампанско).

Впечатлението за множественост и разнообразие се засилва и от честото присъствие на обобщаващи думи: *всичко* правят – *наденички-маденички*, *всичко* има; *торти-морти* – *всичко* ядох; *всички* играчки в кашона – *кукли-мукли*; *данъци-манъци* – *всичко* плащаме; *консули-монсули*, *кокони-мокони* и *сякаква* рая; *все* раздават по нещо – *плакети-млакети*; *чанти-манти* – *всичко*, *бе*, *всичко* свърши; *оценки-моценки* – *всичко* съм нанесъл; (*всичко*), каквото ви трябва от мазата – *компоти-момпоти*; *джекета-мекета*, *полки-молки*, *кокове-мокове* – *една* кола моди; *куфари-муфари* – *багажи* от гарата.

Следователно при отзвучните думи, които са нарицателни съществителни, „изборът” на формата за множествено число е логична. В множествено число обаче се появяват и собствени имена, подложени на проучвания вид редупликация – *Скопуси-мопуси* и *Стефки-мефки*. Най-красноречив е вторият пример, където в контекста се има предвид точно и само една Стефка. Въпреки множественото им число, ако се опитаме да ги запишем „разгърнато и точно”, избягвайки редупликацията, бихме ги поставили в единствено (*Скопуси-мопуси* = „Скопус”, „Ерих” и др., както и *Сандански-мандански* = Сандански, Пазарджик, Търговище и др.; *Стефки-мефки* = у Стефка или другаде в гр. Елена).

Прави впечатление също, че в събрания материал само еднократно явлението засяга прилагателно име – *голи-моли* (жени). Вероятно защото се проявява върху признак, а не върху предмет/ понятие, семантиката е по-опосредствана и редупликацията се реализира чрез логическа връзка, както вече беше коментирано.

Очевидно е, че в множествено число приоритетно са примерите, обособени в групите (1), (2) и (4). В тях лексемите са съществителни и прилагателни, при които чрез редупликацията по някакъв начин се променя семантиката (разширява се; разширява се, конкретизирайки се; предава се чрез субстантивация). Въпреки поначало разговорния характер на този тип отзвучни думи, изброените примери в посочените три групи не показват ярка експресивност и по-често не изразяват негативно отношение от страна на говорещия.

Отзвучните думи от група (3) са по-различни. Семантиката им предполага избор на форма за единствено число (*тейко-мейко, тате-пате, тя-мя, аз-маз*). Неслучайно тук се оказват и случаите с редупликация на местоимения. Водеща при употребата е експресивността, чрез която се изразява отрицателно отношение (пренебрежение или несъгласие) от страна на говорещия.

Словообразователният модел на отзвучната дума може да се опише като замяна на началния съгласен звук с *м-* при повторението на основния компонент. Модификации от фонетично-правописно естество се наблюдават при *джакузита-макузита, джекета-мекета* и при *Ютюб-мютюб*. Вариант на модела има при *Скопуси-мопуси, Стефки-мефки* и *грешки-мешки*, където за сметка на *м-* отпадат съчетанията *ск-*, *ст-* и *гр-*. Моделът почти не засяга лексеми с начален гласен звук. Сред събраните примери такива са само *оценки-моценки* и *аз-маз*, в които начално *м-* се добавя към изходната дума, без от нея да отпада звук.

По-различно словообразуване се наблюдава при *мацки-пацки* и при *тате-пате*, където замяната е с *п-*, а не с *м-*. (Такива единични примери има у М. Виденов и В. Бонджолова.)

Изследователите на повторително-отзвучителните образувания/отзвучните думи в българския език се спират на няколко проблема. Едният е свързан с модела и с правописа им. Отбелязват, че примерите представляват сложни думи, чиято втора основа няма значение и самостоятелна употреба извън съответния композит. Така авторите обясняват и полуслятото им писане. Въпреки устойчивия си модел те са силно контекстово и ситуационно зависими и се определят като оказионализми. Все пак В. Бонджолова обръща внимание на случая, при който „втората част се отделя от първата със запетая,

като се създава усещане за изброяване и всеобхватност на назоваваната група”. Илюстрира с „има само разни *донита, монита, рушита, мушита* с ляв естетически уклон” (Бонджолова 2007:114). Констатацията на В. Бонджолова се отнася за примерите, обособени от нас в първата семантична група. Те всъщност повече приличат на еднородни части, отколкото на композита.

Вторият момент, засегнат в проучванията, е сферата на употреба. Подчертава се разговорният характер на въпросните случаи на редупликация, който предполага по-свободно, предимно устно общуване при равнопоставеност между комуникантите. Разглежданият вид редупликация рядко се наблюдава в медиите (Бонджолова 2007: 113). Написаното се потвърждава и от представения тук материал, където примерите от медиите и художествената литература всъщност отразяват равнопоставеност между участниците в диалога и се употребяват в подчертано разговорен контекст.

В изследванията се подчертава и силната експресивност на отзвучните думи, тяхната ясна стилистична маркираност. Според М. Виденов (Виденов 1993:35) „те са присъщи на т.нар. афектирана реч, когато единият от комуникантите е засегнат нещо от съдържанието на цялостния речев акт или от подадената му преди това реплика. Отзвучната дума е реакция на ключовата дума от предишната фраза. Отговарящият комуникант чрез отзвучната дума пародира, отрича, подлага на присмех казаното“. Обособената трета група от събраните в настоящото изследване примери илюстрира тази особеност. В подобна насока биха могли да се тълкуват *тейко-мейко, тате-тате*, както и редупликацията на местоименията *тя-мя* и *аз-маз*.

Повечето анализирани в настоящото изследване примери (групите (1), (2) и (4)) обаче, въпреки изявената си разговорност, не носят ярка експресивност и не изразяват негативно отношение. Справката за информаторите, дори и при ограничения обем на събрания материал, показва, че редупликацията с начално *м-* е характерна за определени носители на българския език и отсъства от речта на други. Т.е. този вид оказионализми не са пряко зависими от комуникативната ситуация и от „желанието“ да се изрази отрицателна емоция, а са резултат от речевия навик на комуникантите, проявяващ се в разговорната сфера.

М. Виденов (Виденов 1993:37) обръща внимание, че с редупликацията от разглеждания тип се прави пародия на нежелани чужди по произход думи, които затрудняват комуникацията. Според В. Бонджолова (Бонджолова 2007: 113) тяхна особеност е, че изразяват снизходителност. Сред ексцерпирания от нас материал като такива вероятно може да се определят примерите от Ботев „*консули-монсули кокони-мокони* и всякаква рая“ и от Д. Войников „*джекета-мекета, полки-молки, кокове-мокове* – една кола моди“.

М. Виденов (Виденов 1993: 36) и В. Бонджолова (Бонджолова 2007: 114) посочват, че най-често отзвучната дума се повтаря с *м-*, но понякога има и други варианти, като *п-* (*танци-панци, муцинко-пуцинко*) или група съгласни (*танци-дранци*) – факт, потвърден и от представения тук материал.

Явлението намира широко място в руската научна литература, като моделът, предмет на това изследване, е само част от проблемите на различните видове редупликация, употребата ѝ, начините на превод на и от руски, на и от английски и някои други езици.

Според изследователите (Шульга интернет) в руската разговорна реч има два подобни модела, заети от различни езици. Под влияние на тюркските (кавказките, узбекски, калмикски и др.) се популяризира моделът с начално *м-* вместо първия съгласен, например *зелень-мелень*. Той е характерен за речта на хората в някои южни постсъветски републики (Шарифуллин интернет). Вторият модел с *шм-*, например *зелень-шмелень*, е характерен както за руски, така и за английски. Той е навлязъл в двата езика от идиш (Шульга интернет).

Редупликация с начално *м-* в турски се обяснява с принадлежността му към тюркските езици.

Интересното е, че същият модел с начално *м-*, заменящо първия съгласен при повторението на думата, е характерен за афгански език (пущу), който е индоевропейски.

Споменатите примери в руски, английски и турски, коментарите на изследователите, както и обясненията за явлението в афгански, показват разговорния характер на този редупликационен модел в съответните езици.

В семантично отношение представените руски примери създават впечатлението, че в повечето случаи този вид редупликация има характера на игра на думи и носи подчертана експресивност, нерядко се проявява в детската реч или когато се имитира кавказка и еврейска реч. Т.е. в получените композити няма разширяване или конкретизиране на семантиката (шашлык-машлык е точно и само същият шашлык, назован и без редупликация, но тя го прави „по-емоционален“). Вероятно затова повечето привлечени примери са в единствено число.

Интересно е, че в афгански редупликацията също като в българските примери означава *‘това и други подобни в съответния контекст неща’*. Допълнителни справки и проучвания следва да установят доколко близка или еднаква по същество е този тип редупликация между двата далечни езика.

На този етап на проучване на отзвучните думи с начално *м-*, рядко *п-* в българската речева практика се налагат следните изводи:

Случаите на редупликация се обособяват в четири семантични групи: назовава се предмет/явление и други, които се явяват негови контекстови синоними; назовава се предмет/явление в цялото му разнообразие и изчерпаност; изразява се отрицателно отношение и несъгласие към казаното от събеседника; назовава се признак, който логически отвежда към предмет/явление, осмислени в известно разнообразие и вариантност.

Може да се каже, че преобладават редуплицираните композитати с форми за множествено число, за сметка на тези в единствено (групи 1, 2 и 4). Във връзка с това те нерядко се явяват в позиция на еднородност помежду си и с други думи. Също така в изречението често конкретизират обобщаващо местоимение или съществително с подобно значение.

Въпреки приоритета на примерите със съществителни имена (нарицателни и собствени) има единични случаи на местоимения и прилагателни.

Моделът представлява повторение на думата, чийто първи звук е съгласен, с начално *м-* вместо него. Случаите с начално *п-* са единични. Също така рядко се редуплицират думи, започващи с гласен. При тях *м-* се прибавя, без да изпада звук.

Явлението не е ограничено и изолирано в говорната практика и в книжовно-разговорната реч, но е обичайно за някои носители на езика. Има хора, които използват модела често, както и хора, които не си служат с неологизми от този тип.

За разлика от руски, а вероятно и от другите споменати езици (английски, турски), българските примери изразяват по-често промяна в семантиката на мотивиращата дума и по-рядко експресивност с негативно отношение от страна на говорещото лице. В това отношение българският вариант на явлението може да се окаже по-близък до този в афгански език.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Примерите се подреждат с оглед на откритите в изследването типове значения:

(1) Готови ли сме?... Нещо *салами-малами* няма ли да купуваме? (купувач в супермаркет със съпругата си)

Те във фирмата всичко правят – *наденички-маденички*, всичко има. (П. С. в разговор с колега от Социални грижи)

Взе ли си торта? Опитах, бе, опитах ...*торти-морти* – всичко ядох. (И. Л., сътрудник към Международния летен семинар при ВТУ – в края на коктейла)

Като си тръгнете, да си вземете, каквото ви трябва от мазата – *компоти-момпоти*, няма да се притеснявате, има достатъчно.... Мен ме няма..., вие си вземете. (Г. Д., дядо ми, преди да си тръгнем след гостуване у тях)

Прибирайте всички играчки в кашона – *кукли-мукли*... нищо да няма на пода! (аз към дъщерите си)

Изядоха ме тука *паяци-маяци*. (А. К. в хотела в Китен)

На нищо не прилича! *Данъци-манъци* всичко плащаме, а пътищата – в дупки; зимата не можеш да минеш. (шофьор на лек автомобил в ТВ репортаж)

Пътувахме дълго. Ходихме там – *тоалетни-моалетни* – в една бензиностанция (Ц. И. за екскурзия с кола)

Тогава хората се събираха, общуваха... не е като вас сега – *лаптопи-маптопи*... (В. С., местен екскурзовод в Прага)

Тука сме нагласили *лаптопи-маптопи, колони-молони* – започваме PR акция „Тишина“. (Д. Р. пред Парламента в предаване на „Господари на ефира“)

На 11 майа, когато синца празнуваме рахатлъкът на българският народ под турската месечина в българска капела /.../ станало голямо дипломатическо събиране под председателството на дългокосия хаджи Хайвата. Освен шестех присъствали още *консули-монсули, кокони-мокони* и сякаква рая. (Хр. Ботев. „Важно нещо“. в. Будилник 1873 г.)

Пенчо: – /.../ Онези малакофи, онези костуми, онези *джекета-мекета, полки-молки, кокове-мокове* – една кола моди. И те се на гърба на мъжа се тварят. (Д. Войников. „Криворазбраната цивилизация“. 2008: 175)

Като ходех по мачовете, все раздават по нещо – *плакети-млакети*, часовници, вратовръзка са ми давали, дребни подаръци... (К. А., бивш футболен съдия)

Та, насам-натам, реших да стана хамалин. Багажи от гарата, значи, *куфари-муфари* да пренасям до гарата. (Чудомир. Избрани произведения. 1966: 442)

Тръне-мръне кой ти гледа? / Плет да бъде десет реда, / спят ли кучета и хора, / бог помози! – хоп на двора! (П. Яворов. „Подир сенките на облацит“. 1982: 52)

Написаното по-долу няма да ви хареса и тук определено не е вашето място. Няма *шокове-мокове*, тайни руски троянски коне и еврогейска пропаганда. (Н. Р., bīnаg радио)

Бил съм с много жени... и винаги *джакузита-макузита*, ягоди със сметана, шампанско... (Митьо Пищова в ТВ предаване преди избори)

Гледах рейтинга в *Скопуси-мопуси* – Русенският университет е на 9-то място (П. В. сравнява класирането на Русенския и Велико-търновския университет)

И пак да повтора – презентации от *Ютюб-мютюб* няма да пускате. Вие лично подготвяте нещо за вечерта на нациите. (И. Л., сътрудник към Международния летен семинар при ВТУ)

– На какво ѝ гледаш... *Таро-маро*?/ – Не, на специални карти за гледане. (Р. В. на плажа).

Че като хванеш другите там – *Таджер-маджер* – много сложни стават (П. С. в разговор с колега за сложно написани учебници по Право, единият от които е на проф. В. Таджер)

Няма, свърши тя... *Сандански-мандански* – никъде няма да ходим! (А. К. за плановите пътувания на клуб „Хоро“)

(2) Всичко свърши – неделя вечер. Всичко изядохте... Даже *чанти-манти* – всичко, бе, всичко свърши... (Н. Н., продавач в квартален магазин)

Туй е отборът на Ердоган. Накупили са там *футболисти-мутболисти*, и тъй са го направили, набързо. Ама са добри. (Н. Н., продавач в квартален магазин, докато гледа мач)

Бири-мири ... да видим конкуренцията! (Р. Г., докато пие бира с приятелка в кафе-аперитив Жоу, Фейсбук)

Свърши семестърът. Вече край... Даже *оценки-моценки* – всичко съм нанесъл. (преподавател във ВТУ в края на сесията)

Изчисти *кокали-мокали*, сложи ги отстрани в тревата, тури отгоре черепа да се смее – и толкоз. (Чудомир. Избрани произведения. 1966:109)

– Играе ги момчето. Тук-там прави малки грешки, но ги играе. / – *грешки-мешки* не зная, но в цялата околия не се е намерил още човек да ми излезе насреща! (Чудомир. Избрани произведения. 1966: 428)

Покрай него разни *мацки-пацки* – възползва се човекът. (П. С. при разговор с колега от Социални грижи)

Петя там „*Коладеле-моладеле...*“ (М. Русков „Чамкория“, 1. 2017: 193)

(?) Тръгнаха на море, оставиха ми *котки-мотки* там, ... аз да се грижа. (пътничка в автобуса София-Варна)

(?) То напълняването не е от възрастта. *Хормони-мормони* спират да действат. (П. С. в разговор с колега от Социални грижи)

(3) – ... отсреща у лелини ти искам да издъхна. В наша територия. / – Ама, тате... / – *Тате-тате* – няма тука. Каквото рекох, това ще стане! (Чудомир. Избрани произведения. 1966: 202)

– ... тъй ли лесно се печелят тия пушини. Небъдница е тая работа. Не става! Не става! / – Ама, тейко... / – *Тейко-мейко*, не зная аз. Махайте се от главата ми! (Чудомир. Избрани произведения. 1966: 17)

Отиваме до Елена и се връщаме... Няма да спим там в *Стефки-мефки* (М. А. за групово пътуване до Елена)

Жельо: – Не, майко! Тя... / Малама: – *Тя-мя* – няма! Да си вървиш! (А. Страшимиров. „Вампир“ 1963: 68)

– Млък, млък, че ще ти натроша солницата ей сега! / – Ама аз... / – *Аз-маз* няма тука! Сметки има! Борч има да се плаща, хайдутини! (Чудомир. Избрани произведения. 1966: 178)

(4) Иво, гледай тука... *голи-моли*, избирай... да ти намерим булка. (Т. Т. в разговор с Ивайло на плажа)

ЛИТЕРАТУРА

Публикувани източници

Ботев 1958: Ботев, Хр. *Събрани съчинения в два тома. Т. I*, София: Български писател, 212; // **Botev 1958:** Botev, Hr. *Sabrani sachinenia v dva toma. T. I*, Sofia: Balgarski pisatel, 212;

Войников 2008: Войников, Д. *Криворазбраната цивилизация*, София: Дамян Яков, 175; // **Voynikov 2008:** Voynikov, D. *Krivorazbranata tsivilizatsia*, Sofia: Damyan Yakov, 175;

Русков 2017: Русков, М. *Чамкория. Т. I*, Пловдив: Жанет 45, 193; // **Ruskov 2017:** Ruskov, M. *Chamkoria. T. I*, Plovdiv: Zhanet 45, 193;

Страшимиров 1963: Страшимиров, А. *Съчинения в седем тома. Т. VI. Пиеци*, София: Български писател, 68; // **Strashimirov 1963:** Strashimirov, A. *Sachinenia v sedem toma. T. VI. Piesi*, Sofia: Balgarski pisatel, 68;

Чудомир 1966: Чудомир. *Избрани произведения*, София: Български писател, 17, 109, 178, 202, 428; // **Chudomir 1966:** Chudomir. *Izbrani proizvedenia*, Sofia: Balgarski pisatel, 17, 109, 178, 202, 428;

Яворов 1982: Яворов, П. *Подир сенките на облаците*, София: Български писател, 52 // **Yavorov 1982:** Yavorov, P. *Podir senkite na oblatsite*, Sofia: Balgarski pisatel, 52.

Цитирана литература

- Бонджолова 2007:** Бонджолова, В. *(Не)съществуващи думи: оказионалното словотворчество*, Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 112–114 // **Bondzholova 2007:** Bondzholova, V. *(Ne)sashtestvuvashti dumi: okazionalното slovotvorchestvo*, Veliko Tarnovo: UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 112–114;
- Виденов 1993:** Виденов, М. *Една неописана особеност на българската разговорна реч (повторително-отзвучни думи)* // *Език и литература*, № 3–4, 34–37; // **Videnov 1993:** Videnov, M. *Edna neopisana osobenost na balgarskata razgovorna rech (povtoritelno-otzvuchni dumi)* // *Ezik i literatura*, № 3–4, 34–37;
- Официален правописен речник 2012:** *Официален правописен речник на българския език*, София: Просвета; // **Ofitsialen pravopisen rechnik 2012:** *Ofitsialen pravopisen rechnik na balgarskia ezik*, Sofia: Prosveta; http://ecoling.sfu-kras.ru/wp-content/uploads/2015/04/Sharifullin-B.Ya_.pdf (23.02.2018); <http://na-mangale.ru/interesno/shashlyk-mashlyk.html> (23.02.2018); http://elib.bsu.by/bitstream/123456789/150444/1/shulga_Lang_2015.pdf (23.02.2018) Благодаря на моята студентка Вера Конистратенко за съдействието.